

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 242. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1913. október 21

Hazudozások.

De már éppen ideje, hogy ennek a piszokkavargatásnak valahára vége legyen.

Hónapok óta azzal szórakozik az utcai lapok vásárló közönsége, hogy napról-napra lesi: miféle újabb panamáról lehet megint beszélni? Panamával van tele a levegő és panamistákat szaglász minden rikancsgyerek. Ebben merül ki a magyar politikai élet s közéletünk kiválóságai mást sem tesznek, mint a folyton újabb és újabb panama leleplezésekről nyilatkoznak a kilincset egymásnak adó ujságírók előtt, nem tudva, vajjon másnap nem éppen valami róla szóló panamaszenzáció tárgyában fogják meginterjúvolni a szomszédját.

Ez a folytonos erkölcsi halálharrangozás kezd már nem annyira szenzációs, mint inkább undorító lenni. Valami nekibőszült hajtóvadászatot, embervadászatot lát itt az ámuló külföld, mely már azt sem tudja megkülönböztetni, ki a vádász, ki az üzött vad, csak azt látja, hogy itt egy örült chaoszban kergetik az emberek egymás tisztességét, míg végre kiderül, hogy a Panama-csatornát itt nyitották meg, Magyarországon. Legalább a panamák csatornáját itt nyitották meg mindenféle piszok számára.

Diszgyasztáló dolog ez, de hát, gondoltuk, hadd derüljön ki az igazság. Eletre-halálra megy a harc, a kinek azonban tiszta a lelkiismerete, annak nincs mit félnie a végeredménytől.

Tegnap egy utcai nyomtatvány, a „Nap“ olyan rágalmat merészel

közölni, melyre igazán minden tisztességes ember csak undorának adhat kifejezést. A pártkassza körüli esunya kavarodásba minden legcsekélyebb alap nélkül belekeveri a magyar főpapi kar négy tiszteletreméltó alakját. A vakmerő hazudozásnak olyan arcátlan netovábbja ez az eljárás, a melyre igazán nem lehet eléggé megbélyegző szót találni. Nagyon téved a Nap, ha azt hiszi, hogy efféle rágalmakkal az ellenzéki ügyet szolgálja; a hazug ember kompromittálja azt is, a ki vele kezét fog.

Mit ír a Nap?

A Nap rágalmozó cikke nem kevesebbel áll elő, mint azzal, hogy Csernoch János heregprimás milliókat, Várady Árpád győri, gróf Mikes szombathelyi és Glattfelder Gyula esanádi püspökök százezreket adtak főpapi székükért a pártkasszának.

„Aljas hazugság“, mondotta Glattfelder püspök.

Természetes dolog, hogy a nyilvánvalóan rágalomnak senki sem adott hitelt. Főlöszleges tehát a cáfolat. Ami köztudomásu hazugság, arról nincs tovább mit beszélni. Ennek dacára tegnap a fővárosi lapok telefonon valamennyi megnevezett egyházfejedelemet megkérdezték s mindenik felháborodva tiltakozott a rágalom ellen.

A Tiszántul tudósítója szóba hozta a dolgot az éppen itt időző Glattfelder Gyula esanádi püspök előtt. A püspök egy megvető közmozdulattal válaszolt:

— Aljas hazugság — nem lehet rá több szavam.

A hadügyminiszter a királynál.

Lovag Krobotin hadügyminiszter tegnap délelőtt 11 órakor külön kihallgatáson jelent meg a királynál. Az audiencia hír szerint a szerb konfliktussal van összefüggésben.

Monarchiánk és Szerbia.

- Ki Albániából.

Szerbiával mindjobban kiélesedik a monarchia viszonya. Bár a szerbeket nagyon kellemetlenül érte a monarchia erélyes felszólítása, hogy nyolc nap alatt ürítse ki Albániát, mégis huzódozik s kifogásokat emel a felszólítással szemben.

Ujabb híreink a következők:

Belgrád, okt. 20.

Ausztria és Magyarország szombati újabb lépésével az albán határ kérdésében támadt válság tetőpontjára jutott. Azt hiszik, hogy Szerbia már csak a lakosságnak a harcokban való kimerültségre való tekintettel is engedni fog Ausztria és Magyarországnak követelésének.

Bécs, okt. 20.

Itteni politikai körökben két-három nap mulva várják Szerbia válaszát és azt hiszik, hogy az kielégítő lesz.

Szerbia nem enged.

Belgrád, okt. 20.

A szerb sajtóiroda közli a lapokkal, hogy a szerb kormány a hármasszövetség hatalmainak ama felszólítására, hogy Szerbia ürítse ki az Albániában megszállott sztratégiai pontokat, elutasító választ fog adni. A válaszjegyzékben kijelentik, hogy a szerb csapatok visszavonására csak akkor lehet gondolni, ha Szerbia teljes biztosítékot kap arra, hogy az albánok tiszteletben fogják tartani a szerb határt.

Orosz meglepetés.

Páris, okt. 20.

Szaszanov, a ki éppen itt időzik, tegnap délután hosszabb tanácskozást folytatott a miniszterelnökkel és Pichon külügyminiszterrel. A tanácskozás után felhivata-

Patkányok, házi és mezei egerek

kiirtására legjobb és legbiztosabb szerek a

MURIS készítmények,

mely más náziállatokra teljesen ártalmatlanok.

Kapható a főraktárban:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13-02.

los komünikét adtak ki, a mely megállapítja, hogy a két szövetséges között teljes az egyetértés. A Temps pétervári távirata jelenti, hogy az osztrák és magyar monarchia ultimátuma orosz hivatalos körökben nagy meglepetést keltett és ezt nem titkolják el az osztrák és magyar ügyvivő előtt sem, a ki az ultimátumot az orosz kormánynak tudomására hozta.

Közegészségügyünk fejlesztése.

A közegészségügyi bizottság ülése

Nagyvárad város közegészségügyi szakbizottsága tegnap délután érdekes ülést tartott, amelyen nagyfontosságú kérdések felett tanácskoztak.

Az ülésen dr Mayer László v. főorvos megnyugtató jelentést tett a kolera elleni védekezésre vonatkozólag s azon véleményét fejezte ki, hogy Nagyváradot elkerüli ezuttal a kolera.

Az ülésen dr Grósz Menyhért elnöklelte atatt jelen voltak Bordé Ferenc főjegyző, dr Mayer László v. főorvos, dr Bodó Pál honvéd ezredorvos, Csanda Endre, dr Berkovits René, dr Barna Ármin, Fráter jegyző.

A fertőző betegségek.

Dr Mayer László v. főorvos jelentést tett a fertőző betegségek állásáról, október hó első felében. Ez idő alatt a kanyaró 31 esetben fordult elő, 5 halálzással, a difterisz 7 esetben, a vörheny 10 esetben, a tifusz 8 esetben, 1 halálzással, a tifusz betegségek száma csökkent. A kolera ellen megtették az óvintézkedéseket s a közönség is kerestülvitte a fertőtlenítést. A kolerafertőzött helyekről érkező utasokat az állomáson fertőtlenítik, az ócska ruhákat, élelmiszereket, amelyek ezen helyekről érkeznek, fertőtlenítik. A védekezésre vonatkozó utmutatásokat kinyomatták s szétszórták; a piacot naponként szigorúan vizsgálják. Sorompó-utcán egy lakást béreltek ki, az esetleg kilakoltatott koleragyanusak részére. Egy érmi-hályfalvai vonattal érkezett koleragyanus beteget a járványkórházban helyeztek el, aki valószínűleg csak gyomorhurutos.

A főorvos jelentését tudomásul vették.

Iskolaorvosi állás.

Dr Thury László iskolaszéki elnök már korábban indítványt tett iskolaorvosi állás szervezése iránt a községi iskolákhoz a tanulók egészségügyének ellátása céljából. Az iskolaszék javasolja s a főorvos is nagy horderejűnek tartja az állások szervezését. Két ily orvosi állásra van szükség évi kétezzer korona díjazás mellett. Erre nézve a város készíttessen szabályrendeletet.

A szakbizottság elfogadta az előterjesztést s az állások szervezését javasolja a városnak.

Nem fogtechnikus, hanem fogorvos.

Székely Károly fogtechnikus beadványban kéri a várostól, hogy a községi iskolák

tanulóinak a fogait ingyen megvizsgálhassa s kijavíthassa.

Dr Mayer László főorvos szükségesnek tartja a gyermekek fogai kezelésének a szükségét, azonban ezt csak okleveles orvos teljesítheti s így a kérelem nem teljesíthető. A város okleveles orvost bizzon meg a gyermekek fogainak megvizsgálásával és ellenőrzésével, akit fizetéssel alkalmazzon a város.

Elnök fontosnak, sürgősnek tartja a kérdést, de a fogkezelés ma már nem technikai kérdés. Egy iskolában rendezzenek be egy szobát; ahol az alkalmazott fogorvos végezné a tanulók fogainak kezelését.

Elfogadták a főorvos javaslatát.

Tifusz-állomás Nagyváradon.

Dr Mayer László városi főorvos már a múlt évben, külföldi tanulmányutja alkalmából előterjesztést tett egy bakteriológiai intézet felállítására iránt Nagyváradon. A főorvos fejtegeti ennek szükségét. Az évi költség alig volna 2000 korona, s ennek a felét is az állam fedezné.

Elnök lelkesedéssel fogadja a főorvos előterjesztését; míg ez meg nem lesz, meddő minden védekezés a tifusz ellen. Bakteriológiai vizsgálat nélkül modern közegészségi eljárás lehetetlen. De még tovább megy; indítványozza, hogy az építendő nagyszabású gyermekkorháznál állítson fel a város kórbontani intézetet, ahol bakteriológiai vizsgálatot is végeznének. Az intézet vezetője csak az intézet dolgaival foglalkoznék s orvosi gyakorlatot nem folytathatna. A városnak az intézmény szervezése és fenntartása alig kerülne valamibe, mert a napi ápolási díjakat emelnék fel pár fillérral.

Csanda Endre azt hiszi, hogy még jóvedelmet hozna az intézet, a magánosok részére teljesített vizsgálati díjak révén.

Az előterjesztést az elnök indítványa értelmében fogadták el s ily irányu javaslatot terjeszt a szakbizottság a városi tanács elé.

Ezzel véget ért az érdekes ülés.

Horvát politikusok a miniszterelnöknél.

Budapest, okt. 20.

Tisza István gróf miniszterelnök meghívására a horvát politikai pártok vezetői egymás után érkeznek Budapestre, hogy a miniszterelnökkel a horvát politikai válságból való kibontakozás dolgában tárgyaljanak. Szombaton Svindormann Balázs dr járt a miniszterelnöknél, aki még aznap este visszautazott Zágrábba. Vasárnap érkezett a fővárosba Rakodeczay Sándor volt horvát bán, tegnap reggel pedig Medakovics Bogdán, a horvát-serb koalíció elnöke jött meg. Medakovics délnél 12 órakor, Rakodeczay délután 1 órakor kereste fel Tisza István gróft a miniszterelnökségi palotában.

Kristóffy sajtópöre. A Magyar Tudósító jelenti: A Budapesti Hírlap vasárnapi számában azt írta, hogy Kristóffy József a margitszigeti játékbank dolgában főközvetítő volt és ezért 400,000 korona hono-

ráriumot kötött ki magának. A cikk miatt Kristóffy József Fényes Samu dr ügyvéd utján bűnvádi feljelentést adott be a Budapesti Hírlap ellen.

Dr Glattfelder Gyula Nagyváradon.

A csanádi püspök látogatása.

Tegnap reggel előkelő vendég érkezett Nagyváradra. Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök látogatta meg első ízben gróf Széchényi Miklós megyéspüspököt. A vendég püspök délelőtt fél 9 órakor érkezett Nagyváradra Kolozsvárról, ahol a Szent Imre-körzástól szentelését végezte. A vasuti állomástól a püspöki rezidenciába hajtatott. Glattfelder püspök kíséretében ideérkezett Pacha Ágoston oldalkanonok is.

délelőtt folyamán elsőnek látogatta meg a csanádi püspököt Markovits Manó csanádi főispán, akit igen szívélyesen fogadott. Később Belopotoczky Kálmán v. b. t., nagyprépost vezetésével tisztelegtek Glattfeldernél a váradai káptalan tagjai. A nagyprépost melegen üdvözölte a vendégségben lévő püspököt, aki ugyanugy válaszolt. Megköszönte a káptalan tisztelegését és kérte, hogy tartsák meg régi barátságukban. Külön hangsúlyozta Glattfelder püspök, hogy amely egyházmegyének olyan kiváló káptalanja van, mint a nagyváradai és amely káptalannak olyan fenkölt szellemű s apostoli buzgalmu nagyprépostja van, mint dr Belopotoczky Kálmán, ott a nemes lelkek gyönyörű munkásságának nyomában csak áldás fakadhat.

Ezután hosszabb ideig beszélgetett a püspök a káptalan tagjaival.

A tisztelegések után Glattfelder Gyula Pacha Ágoston oldalkanonok és Lopusny Gyula tb. kanonok társaságában a városba hajtatott és meglátogatta Radu Demeter görög katolikus püspököt, majd Markovits Manó főispánnak adta vissza a látogatást.

A két látogatás után megtekintette Glattfelder a várost. Amerre csak elrobogott a püspök kocsija, mindenütt a legnagyobb tetszésének adott kifejezést a látottak felett. Megtekintette a Katolikus Körnek épületében lévő új palotáját is s a hatalmas alkotásnak most már egyre szebben kibontakozó arányai rendkívül megnyerték tetszését.

Délben Radu Demeter látogatását fogadta a vendégpüspök. Délután a káptalan tagjainak adta vissza a látogatásokat. Ugyancsak délután szűkebb körű kirándulást is rendeztek Glattfelder tiszteletére. Széchényi Miklós gróf, Glattfelder Gyulával Pacha Ágoston, Brém Lőrinc és Mazurek Gyula kíséretében Fugyivásárhelyre kocsizott ki. Fugyivásárhelyen megtekintették Széchényi Miklós grófnak épülőfélben lévő villáját, mely szintén nagyon tetszett az előkelő vendégnek.

SIRKOSZORUK

AJÁNLOM A N. É. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE A SAS-PASSAGE ALATT LEVŐ VIRÁGÜZLETET, HOL

EGYSZERŰ ÉS A LEGDISZESEBB KIVITELŰ

SIRKOSZORUK

KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK. KIVÁLÓ

TISZTELETTEL Genda János műkertész.

Este 7 órakor a esanádi megyéspüspök tiszteletére estebéd volt, melyre hivatalosak voltak a nagypréposton és káptalan, valamint az udvari papság tagjain kívül dr Radu Demeter gör. kath. püspök, Markovits Manó esanádi főispán és Gellért László kir. tan., jószágkormányzó.

Glattfelder Gyula ma reggel Pacha Ágoston kíséretében elutazott Nagyváradról.

Egy kereskedő tragédiája.

Öngyilkos lett a nagyfoku idegbaja miatt.

Egyik legtekintélyesebb és köztisztelőben álló kereskedő Csatóry István vasárnap öngyilkossági szándékából ötször magára lőtt. Nagyon súlyos, de nem életveszélyes sebekkel beszállították a biharmegyei kórházba, ahol felesége ápolása mellett orvosi vélemény szerint fel fog gyógyulni.

A borzalmas öngyilkosság reggel 9 órakor történt, akkor mikor a Teleky-utcai lakásban Csatóryn kívül csak 16 éves Irma leánya tartózkodott. A hálószoba pamlagán feküdt a kereskedő és egy 7 centiméteres forgópisztolyból öt lövést tett magára. A lövések közül kettőt talált, az első, amely a bőr alatt, a bal bordákra akadt meg és az ötödik, amely a jobb halántékba hatolt és a jobb szemét kilötte. Mikor a leánya kiáltozására berohantak a vérben fetrengő emberhez, a revolvert még akkor is göresösen szorongatta, hogy a hatodik golyót is kilője.

Az öngyilkosság oka a megfeszített munka miatt bekövetkezett nagyfoku idegbaj. Néhány évvel ezelőtt vette át a két testvér Csatóry István és József a Jankyfele üzletet. A nagyforgalmu fűszerüzletnek a lelke Csatóry István volt, aki minden idejét arra fordította, hogy a forgalmat minél nagyobbra növelje. Az izgalmas üzleti életnek és állítólag a két testvér közötti utóbbi időben felmerült egyenetlenség tönkre tették Csatóry idegrendszerét.

Állandóan kényszerképzetek üldözték és a sűrűn megisméltülő családi összekocanások végképen elkeserítették az amugy is érzékeny embert. Három hónappal ezelőtt ki is lépett az üzletből és azóta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával.

A súlyosan sérült kereskedő iránt városszerte nagy részvét nyilvánult, a kórházban sokan érdeklődnek állapota után.

Az esküdtszék reformja.

Budapest, okt. 20.

Az igazságügyi bizottság tegnap délután 5 órakor vette tárgyalás alá id. Erdélyi Sándor elnökle alatt az esküdtszék reformjáról szóló javaslatot. Balogh Jenő igazságügyminiszter nem zárkózik el a módosítások elől. A javaslatot Niemesny Mihály ismertette.

ELŐADÁS-SOROZAT az új polgári perrendtartásról

Fodor Ármin kuriai bíró az igazságügyminiszter kiküldötte

*

A következő, 1914. év tudvalevőleg a magyar igazságszolgáltatás történetében nevezetes dátum lesz, ekkor lép életbe az új polgári perrendtartás és ezzel a magyar igazságszolgáltatás ügye, modern, nagy lépéssel halad előre. Természetes dolog, hogy az új perrendtartás életbeléptetése, amely főképpen a törvényszéki, polgári eljárás egész menetét megváltoztatja, könnyebbé, gyorsabbá teszi, nem fog minden nehézség nélkül járni és éppen ezért csak a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk az igazságügyminiszter, Balogh Jenő amaz intézkedéséről, hogy az egyes törvényszékek székhelyén előadás-sorozatok útján ismerteti meg a polgári perrendtartás egész szellemét és könynyíti meg annak életbeléptetését.

Nagyváradra tegnap érkezett meg az igazságügyminiszter kiküldötte, Fodor Ármin királyi kuriai bíró és megkezdte az új polgári perrendtartásról szóló előadásainak a sorozatát. Hat előadást fog tartani, és tegnap este 5 órakor volt az első ilyen szakelőadás.

A királyi törvényszéki palota első emeleti esküdtszéki tárgyaló terme színültig megtelt az érdeklődő jogászközönséggel. A királyi tábla tagjai, a királyi törvényszék és járásbírók tagjai, ugyancsak az ügyvédek részéről azonban nagyobb részvétel lett volna várható.

Bary József, a kir. törvényszék elnöke néhány rövid szóval üdvözölte a megjelenteket. Azután dr Imrik Péter nagyvárad kir. táblai tanácselnök a következő határozatos, meleg szavakkal üdvözölte a kuriai bírót és köszönte meg a jelenlevők nevében, a kuriai bíró fáradozását:

— Mint a nagyvárad kir. ítélőtáblának ez idő szerint vezetője tisztelettel üdvözlöm Meltóságodat, mint az igazságügyminiszter ő Nagymeltóságának azzal a megbízással el látott kiküldöttjét, hogy legujabb és már törvénybe iktatott igazságügyi reformalkotások koronáját: a törvénykezési rendtartást ennek a kir. ítélőtáblának területén élő és működő jogászközönség előtt sorozatos előadásban ismertesse.

Banális volna, ha a mai alkalom jelentőségének illusztrálása végett Meltóságodnak a megbízás teljesítésére való hivatottságát ismertetném. Hisz a pts. is arra tanít, hogy ismeretes dolgokat bizonyítani nem kell. Azért csupán annak megállapítására szoritkozom, hogy az igazságügyminiszter urnak abban az elhatározásában, hogy a pts ismertetésére Meltóságod küldte ki az ismertetés tárgyának nagy jelentősége iránt való felismerés nyilatkozik meg. Kérem Meltóságodat, sziveskedjék ezért az igazságügyminiszter ur ő Nagymeltóságánál tiszteletteljes és hálás köszönetünket tolmácsolni.

Ezek után csak fontoskodásnak tűnnék fel, ha a reformalkotás jelentőségének ismeretetésére vállalkoznám. Az alkotás megteremtője: Flosz Sándor azzal jellemezte az írásbeli és szóbeli eljárás közti különbséget: az írásbeliség az tinta, a szóbeliség az az élet. En csak azt teszem hozzá, hogy azok az eszközök és intézmények a legnagyobb jelentőségűek és áldásosak, amelyek a társadalomban és államban élő embereket egymáshoz mindegyre közelebb hozzák. Ily szempontból vizsgálva, ami a telefon a közlekedésnél, az a szóbeliség a törvénykezésnél; mert az igazság nem egyszerű és abszolút, hanem összetett és relatív fogalom, az annak eléréséhez vezető utnak tehát egyszerűnek s rövidnek kell lenni, amely célt egyedül a közvetlenség vagyis a szóbeliség alkalmas szolgálja.

Az éljenzés után általános, nagy figyelem mellett kezdte meg az előadást Fodor Ármin kir. kuriai bíró. Bevezető szavaiban előadta, hogy az igazságügyminiszter megbízásából tartja az előadás-sorozatot az új perrendtartásról, amely a következő évben már életbe fog lépni. A maga részéről is szükségesnek és hasznosnak tartja, hogy mielőtt az életbelépés megtörténne, a jogászok, bírók, ügyvédek, ne csak a könyvek-ből, paragrafusok útján, hanem így, közvetlenebb módon, könnyebb és mélyebb áttekintést nyerjenek az új polgári perrendtartásról, annak a szelleméről és egész gyakorlati hasznáról. Kiváló, nagy jogi tudással szólott ezután a polgári perrendtartás szelleméről ismertette annak általános irányelveit, és rendkívül érdekes, nagyszabású, majdnem két óra hosszat tartó szakfejtégetést tartott, amelyet mindvégig általános figyelem és élénk érdeklődés mellett hallgatott a jelenlevő jogászközönség.

A legközelebbi előadás ma délután 5 órakor lesz és pedig, tekintve a nagy érdeklődést, nem az esküdtszéki teremben, hanem a királyi tábla első emeleti dísztermében.

Az előadás-sorozat befejezésekor, szombaton az ügyvédi és bírói kar részvételével társasvacsora lesz a Pannónia-éttermében.

Szmetka L. Ödön

memoranduma a jászai préposthoz

Radu püspök nyilatkozott.

A premontrai főgimnázium igazgatója, Szmetka L. Ödön vasárnap délelőtt jelent meg Radu Demeter gör. katolikus püspök előtt, hogy szóvá tegye a román diákság tüntetését a magyar nyelv ellen. Feszült érdeklődéssel várta mindenki ennek a fellépésnek hatását, mely hivatalosan lett volna teljes nyugalmat és közmegelegedést kelteni.

Radu Demeter püspök déli félegy órakor fogadta a főgimnázium érdemes igazgatóját. A látogatás másfél óra hosszat tartott s igen sok aktuális és fontos kérdés került szőnyegre a beszélgetés folyamán.

Az oláh diákság tüntetésére és az intézet, illetőleg dr Sztán Flórián rektor maga-

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyak, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

tartására vonatkozólag a gör. kath. püspök helyeslő nyilatkozatot tett. Radu Demeter ezt mondta:

— Sztán Flórián nyilatkozatával a magunk részéről ez idő szerint *befejezettnek* tekintem az ügyet.

Ez azt jelenti, hogy minden marad a régiben. Boldoguljanak a magyar tanárok úgy, ahogy tudnak az oláh diákokkal. Vajjon Oláhországban mit csinálnának a renitens magyar discipulusokkal? . . .

Szmetka igazgató tudomásul vette a püspök nyilatkozatát, de revenenciával kijelentette, hogy bár a főgimnázium nem akarja elmérgesíteni az ügyet, de *kénytelen* az esetről jelentést tenni a *jászai prelátprépostnak*, mint fölöttes hatóságának.

Ez a jelentés már készen is van, memorandum jelleggel bír és gyökeres intézkedést hoz javaslatba. A kínos szenzáció további fejlődése elé a legnagyobb kíváncsisággal néznek.

Bajban van Lipscher.

Budapest, okt. 20.

A francia lapok egyszerűen letagadják, hogy egyáltalán ismerik Lipschert. Egyedül a *Le Journal* ismeri el, hogy neki ajánlatot tett Lipscher, de ő nem fogadta el.

IV. diákkongresszus

A kolozsvári zászlószentelés.

Vasárnap folyt le Kolozsvárott a Szent Imre Kör zászlószentelése egyben a IV. diákkongresszussal. A diákkongresszus értekezletének lényeges eredménye az, hogy a kongresszus határozatilag kimondotta, hogy megalakítja a katolikus diákifjúság az Országos Diákszövetséget s egy lapot indít, mely a főiskolai hallgatók között a krisztusi eszmék terjesztését volna hivatva.

A zászlószentelést *Glattfelder Gyula* dr esanádi püspök végezte, nagy segédlettel. A zászlószentelés bevétele diszós ünnepség keretében ment végbe, amely ünnepség a kolozsvári nyári szinkörben folyt le.

Az egyetemi énekhar s a kolozsvári honvédek szereplése tette változatosabbá az ünnepélyt, amelynek a tartalmát dr *Erdélyi László* egyetemi tanár, dr *Biró Balázs* egyetemi tanár és dr *Glattfelder Gyula* esanádi püspök fenkölt szárnyalású beszédei adták meg, dr *Erdélyi László* kegyesrendi áldozópap, egyetemi tanár, a Szent Imre Kör tb. elnöke a következő beszéddel nyitotta meg:

M. Tiszt. Hölgyeim és Uraim!

A művészet is szót kér, méltó részt akar venni a Kolozsvári Szent Imre Egyesület zászlóavató ünnepségében. Kiváló részt vett benne eddig a vallás és egyház, méltóan tegnap az egész ünnepséget az egyetemünkkel kapcsolatos és a Boldogságos Szűz kegyelmeképevel ékes templomban a Szentlélek Isten áldását kérve nyitottuk meg, s a midőn ma Csanád nagynevű püspöke, még fiatalabb korában az egyetemi ifjak budapesti Szent Imre Körének és Szent Imre Kollégiumainak bátor, majdnem vakmerő, de áldásos sikereivel igazolt megalapítója, a magyar főiskolai katolikus ifjúság igazi apostola fölavatta, fölmentelte a Kolozsvári Szent Imre Egyesület zászlaját. Kiváló részt vett ünnepségünkben a bölcsesség és tudomány, mely tegnapi értekezletünket Országos Katolikus Diákkongresszussá emelte nemcsak névben, hanem tartalomában, értékében és jelentőségében, méltóan beleillesztve ezt az ünnepségünk keretében lefolyt értekezletet, a két magyarországi egyetem és több más főiskola Szent Imre Köreinek és Kongregációinak gyűlését, kiváló szónokaik lelkes, hitvalló, bátor, okos tanulmányait, előadásait, hozzászólásait és indítványait, valamint az értekezletnek, mint kongresszusnak határozatait az eddigi Katolikus Diákkongresszusok szépméltó és nagyhatású, reméljük, a jövőre messze kiható működésének sorozatába.

Végül most itt Thalia csarnokában, részt kíván a Kolozsvári Szent Imre Egyesület zászlóavató ünnepségéből a művészet is: az ének-, a zene-művészet és a bölcsesség szónoki művészete. Már maga az nagy ünnepség számba megy, hogy dr *Biró Balázs* tiszteletbeli elnöktársam, Kolozsvár elismert kiváló szónoka mellett szerencsések lehetünk hallani a szónoklatnak azt a mesterét, a ki egyetemi katedróján is a szónoki művészetet képviselte s a budapesti egyetemi templom szószékén a katolikus egyetemi

Romlott hust szállítottak Nagyváradra.

Három állatorvos harca. — Hatóságilag akarták kimérni. — Felültetett szegény emberek —

Hétfőn reggel dobos rendőr hirdette ki Nagyvárad utcáin, hogy itt az olesó hus, kilóját hetvenhat fillérért fogják kimérni hatóságilag. Mindenki sietett, mert kevés van ebből a földi mannából, mindössze harminc méterháza.

Ebben a drága világban elgondolható, hogy micsoda impozáns módon nyilvánult meg az érdeklődés a hatósági üzlet iránt. Az emberek ezrével tódultak a mézszárszék felé, elkapkodták volna egy óra alatt a tíz darab marha husát, ha ott találták volna.

Csak hogy a hatósági husmérésben nem találtak senkit. Valami kis hiba történhetett az olesó portéka körül, mert a csodálatosan olesó marhák nem érkeztek meg. Ellenben megjelent *Zilahy Antal* ker. rendőrfelügyelő és értésére adta az éhes tömegnek, hogy mehetnek haza, mert nincs olesó hus.

Természetesen érdeklődtünk behatóbban az ügy iránt s meglepő bonyodalmas, sőt feltűnően furesza háttérrel állíthatjuk a nyilvánosság elé szegény elhullott harminc darab szentandrási marhák ügyének.

A szentandrási határban elaludt a gulyás. A gulya széthuzott s mintegy nyolevan marha betévedt a lucernásokba. Telefalták magukat a békés állatok jó harmatos lucernával s mikor észre vették őket, harminc darab már felfuvódott. Ez történt szombaton hajnalban.

Izgatott és hosszú tanácskozás után *lebunkózták* a felfuvódott marhákat, ahelyett hogy ama bizonyos háromélű tört bele-dőfték volna (trokár) az állatok hasába.

Kihívták *Ernst Nándor* járási állatorvost, aki állítólag alapos vizsgálat után kijelentette, hogy a marhák husa élvezhető, egészséges és így kimérhető.

Egyben levelet vagy jelentést vagy ilyesféle irást küldött *Kovács Kálmán* nagyvárad-i állatorvosnak, amelyben jelezte, hogy tíz marha husa érkezik Váradra. Az volt az

eredeti terv, hogy *Fröhlichnek* adják el ipari feldolgozásra. De a városi állatorvos ezt ellenezte.

— Ezt nem lehet még sem így eladni. Hanem adjuk el hatóságilag, leszállított áron a szegényebb embereknek.

Az ajánlatot a hus gazdája, *Tóth István* el is fogadta, mire Nagyváradon megverték a dobot, hogy ide-ide emberek! Hatósági olesó hus kapható! . . .

Egyről azonban csodálatosan megfelekezett a gazda, *Ernst Nándor* mezőkeresztes és *Kovács Kálmán* nagyvárad-városi állatorvos. Arról ugyanis, hogy még szombaton reggel kihívták Szt.-Andrássra *Masztics Vladimir* állatorvost, a nagyvárad-i vágóhid felügyelőjét, aki megvizsgálta a kényszer-vágott marhákat és megállapította, hogy a hus *fülledt*, élvezetre alkalmatlan és veszélyes.

Ennek ellenére a hust Nagyváradra hozták és gyorsan el akarták adni. Mert így intézkedett a városi állatorvos.

De a rendőrség is beleavatkozott a dologba. A hus *bűdös volt, dögszagu*. Ez feltűnt *Kemény L. Ignác* alkapitánynak is.

Zilahy Antal r.-felügyelő hivatkozott a vágóhídi felügyelő véleményére, továbbá a városi szabályrendeletre, mely szerint csak azt a marhát szabad Nagyváradon kimérni, amelyet a várad-i vágóhídon vágta le. Mivel *Masztics* határozottan tiltakozott a kimérés ellen s a marhákat nem itt vágta le: a feldolgozott hust kiküldte a gyepmesterhez, *bekarbolyoztatta* és még tegnap délután *eléggettette*.

A három állatorvos között pedig még most is dul a harc. Szép kis közegészségügy! . . . Vajjon ki fog még beleszólni ebbe a vitába? . . . Mert még kell valakinek beleszólnia. Nemde? . . .

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruháza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13-14 kor.
Órajayítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltenek.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

ifjúság lelkének meghódításában új korszakot kezdett: dr. Glattfelder Gyula püspök ur ó méltóságát, ki eljött messziről, hogy fölszentelje a Kolozsvári Szent Imre Egyesület zászlaját, ezen Egyesület lelkének symbolumát, a melyre művészek festették rá, himezték ki Egyesületünk szent ideáljait és védőit, oltalmazóit, égi támogatóit és jelszavait, a melyek mélyeséges jelentéssel az Isten, Haza, Tudomány szeretetét véssik lelkünkbe.

Valóban méltó, hogy ily jelentőségű ünnepségünkben a művészet is megszólaljon. Művészeti akadémiánkat ezennel megnyitom.

A tb. elnök meleg szavait általános figyelemmel hallgatta s hosszantartó tapssal honorálta a lelkes publikum, mely színültig megtöltötte a tágas szinkör helyiségét.

Dr. Biró Balázs egyet. tanár, akinek hatalmas szónoki tehetségét Kolozsvár egész uri társadalmá ismeri és nagyrabecsüli a komoly munkán dolgozó vallásos keresztény magyar ifjúságot tartja a nemzet leg-erősebb oszlopának. Magasröptű lelkes beszéde mindvégig lebilincselve tartotta a közönséget, mely zúgó tapsaival többször félbeszakította a nagyhatású beszédet.

Dr. Glattfelder Gyula rendkívül tartalmas, magasztos eszmékkel és mély reflexziókkal teli gyönyörű beszédében az ifjúságot az öntudatos komoly munkára hívta fel, mert csak így lehet megóvni a társadalmat intelligenciátlan intelligenciától, a szalon suhaneoktól, a kiket csak a frakk meg a lakk különböztet meg az utcai suhaneoktól. Hogy beszédének milyen fascinátor hatása volt, azt leírni nem lehet.

Ünnep után kétszázötven terítéki bankett volt, amelyen igen sok formás felkőszöntő hangzott el. Bankett után a bájos koszorúslányok és az ifjúság a Szent Imre-kör helyiségébe vonultak, ahol táncal igyekeztek a nevezetes ünnep szép emlékeit gyarapítani. Mondanunk sem kell, hogy a koszorúslányok Kolozsvár legszebb leányai voltak, akikre ünnep után is vissza-visszagoncolnak a diákok.

Összehívták a Házat.

Budapest, október 20.

A munkapárt megelőzte az ellenzékét a Ház összehívási indítványában. A Ház elnöke ugyanis szombatra (25) már összehívta a képviselőházat.

Valódi PERZSA szőnyegek

és, legfinomabb kivitelű CSIL-LÁROK óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglepő OLCSÓ ÁRAK míg a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül

vétel STERNBERG és eladás régiség, ékszer és műkereskedés Szt. László-tér, Kishidfő.

A belényesi rablás a törvényszék előtt.

Két férfi és három nő a szuronyok között.

Emlékezetes még a Tiszántul olvasói előtt az a hatalmas és vakmerő rablás, amely ez év augusztus hó 20-án történt Belényesen, ahol Szilágyi Géza nagyváradai ékszerész fióküzletét éjnek idején kifosztották és majdnem 6000 korona értékű ékszert vittek el.

A rablók rendkívül ügyesen végezték tetteiket és csak hosszas hajszá után sikerült a nyomukra akadni. Valamennyien nagyváradai emberek. Szegeden fogta el őket a rendőrség, amikor értékesíteni akarták a rablott ékszert. Kecze János és Miski József került kézre, Miski azonban a letartóztatás alkalmával hirtelen föbe lötte magát és azonnal meghalt. A harmadik tettet, Kiss Józsefet Nagyváradon fogta el a rendőrség. Még három asszony ült a vádlottak padján, Kiss Józsefné, Orosz Gáborné és Kunstler Etel. Orgazdasággal vannak vádolva.

Valamennyien vizsgálati fogságban vannak, mind a két tettes rovott multu, fegyházviselt ember.

A nagyváradai kir. törvényszék büntető bírósága Ember Géza törvényszéki bíró elnöklete alatt tárgyalja az ügyet. A vádat dr. Medvigy István kir. ügyész képviseli, a védelmet dr. Papp Károly és dr. Lázár Márton ügyvédek látják el.

Kecze János beismeri bűnösségét. Kiss József beszélt rá őt, hogy vegyen részt a rablásban. Részletesen elmondja, hogyan történt a dolog, hogyan jöttek Nagyváradra vissza, itt az ékszerek egy részén megosztottak, a többi pedig együtt akarták értékesíteni. Nagy csomó gyűrűt Orosz Gábornéra biztak, aki 170 koronát kapott érte, amiből rá 45 korona jutott. Azután jártak Miskolcon, Szegeden, ahol elfogták őket.

Kiss József a másodrendű vádlott. Megrögzött, fegyházviselt ember, hétszer volt büntetve, több mint 10 évet ült fegyházban. Szamosujvárott ismerkedett meg Keczevel. Mindent tagad. Látszik, hogy jártas már a bíróság előtt. Erős, patetikus hangon, élénk gesztusok kíséretében beszél, igazi tipikus alak.

— Már azért sem lophattam kérem, mert én 4 év óta beteg, munkaképtelen vagyok, és ha valaki lop, az nem megy olyan könnyen, hogy egyszerűen csak lop, ugyancsak helyén kell lenni az eszének és minden érzékének. Hát erről a kérdéstről sokat beszélhetne Kiss, de a bíró félbeszakítja.

— Belényesen miért ismerte be a tettét?

— Mert a csendőrök egész éjjel ütöttek, vertek...

Kiss Józsefné szintén mindent tagad, Orosz Gáborné szintén.

Kunstler Etel legutóbb felirónó volt, — Szatmáron a zárdában óvónőképzőt végzett. Miskitől ajándékot fogadott el a rablott ékszerekből. Tagadja bűnösségét, nem tudta hogy az ékszerek lopottak.

A bíróság a bizonyítás kiegészítése végett elnapolta a tárgyalást. A három nővérlottat szabadlábra is helyezték a vizsgálati fogságból, Kecze és Kiss azonban továbbra is vizsgálati fogságban maradt.

..HIREK..

* **A honvédség főparancsnoka Nagyváradon.** Rohr Ferenc, lovassági tábornok v. b. t. tanácsos, a honvédség főparancsnoka Nagyváradon időzött. Vasárnap este érkezett ide s az éjjelt szalonkoecijában töltötte. Hétfőn délelőtt a nagyváradai honvédhadapródiskolát, délután pedig a debreceni honvédhuszárezred nagyváradai osztályát szemlélte meg és délután a gyorsvonaton visszautazott Budapestre.

* **Küldöttség a gör. kath. aulában.** Több tagu küldöttség járt vasárnap a gör. kath. püspöki aulában. A küldöttség Nagyszántóról jött, a nagyszántai bíró és Mihuc Sándor vezették. Egy tanítói állás szervezését kérték a püspöktől, de elutasító választ kaptak, azzal az indokolással, hogy kevés a tanköteles gyermek Nagyszántón.

* **Orvosi hír.** Dr. Barta Andor ismert nőorvos hazaérkezett Berlinből és a mai napon megkezdte rendelését.

* **Pénzüntézetek közgyűlése.** A Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetségének biharmegyei körzete folyó évi november hó 9-én, délelőtt fél 11 órakor tartja Nagyváradon, a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében közgyűlést. A tárgysorozat a következő: 1. Elnöki megnyitó. Tartja: dr. Hoványi Géza országgyűlési képviselő, a bizottság elnöke. 2. Titkári jelentés. Előterjeszti: dr. Adorján Armin, a biharmegyei bizottság titkára. 3. Előadás. Tartja: Hiemesch Frigyes, az Osztrák-Magyar Bank nagyváradai fiókjának főnöke. 4. Tisztújítás. 5. Indítványok. A közgyűlést a Pannoniában közös ebéd követi.

* **A Népszövetség ünnepélye.** A Katholikus Népszövetség vasárnap d. u. 5 órakor a főgimnázium dísztermében ünnepélyt rendez. Közreműködnek Kresznerich Gyula, Haverland Gusztáv, Székely Lajos, dr. Várszeghy Lajos és ifj. Kocsán Károly. A részletes programot legközelebb közöljük. A csoportvezetők szíveskedjenek a esütörtöki befizetés alkalmával a meghívókat a Népszövetségi Hitelszövetkezetben átvenni.

* **„Négyezer liter tejből száz mindig hamisított“** című cikkünkre vonatkozóan dr. Stern Károly biharmegyei uradalmának ügyvédjétől, dr. Nagy Mihálytól azt a helyreigazítást kapjuk, hogy a rendőrség tényleg lefoglalt és vizzel kevertnek talált 80 liter, az uradalomból szállított tejet, azonban a rendőri vizsgálat eddigi adatai

Nyári amerikai cipők a legszebbek

REINNÁL Rákóczi-ut.

Telefon 10-74.

szerint is, a hamisítást az uradalom ellenőrzésén kívül álló ismeretlen tettesek követték el, akik a plombát a kannákról lefeszítették. A vizsgálat különben rövidesen tisztázza a tényállást.

* **Eljegyzések.** Dr. Lányi Sándor nagyvárad kir. törvényszéki jegyző eljegyezte Véghe Erzsikét Ersemjénben. — Reisz Lajos, a békéscsabai Reisz-butorgyár és nagyvárad butorkereskedő cég beltagja eljegyezte Karczag Teresit, dr. Sarkadi Lajos keresk. és iparkamarai titkár kedves unokahugát.

* **A Katholikus Kör téli programja.** A Kath. Kör irodalmi és művészeti bizottsága tegnap dr. Vuetskies Gyula kanonok elnöklete alatt látogatott gyűlést tartott, amelyen a Kör téli programját állapították meg. Mindenek előtt a Kör új palotája felavatási ünnepélyének részleteit beszélték; meg az ünnepélyt országos keretekben, jelentőségéhez méltóképp fogják megtartani. Lesznek ismét vetítőestélyek, amelyeket legközelebb megkezdene. A programban kiváló helyet foglal el a bójtai eladások sorozata, melynek részleteit dr. Vuetskies Gyula elnöklete alatt szűkebb körű bizottság állapítja meg.

* **Beöthy Ödön temetése.** Tegnap délelőtt fél 10 órakor helyezték örök nyugalomra az oly hirtelen elhunyt Beöthy Ödön vámoslázi körjegyző tetemét. Már 9 órakor gyülekezett a gyászoló közönség a megyei kórház udvarán felavatalt koporsó körül. Elsőnek a mélyen sujtott családtagok jelentek meg. Később testületileg jelenek meg Keszthelyi Zoltán megyei főjegyző vezetésével a megye közigazgatási, Verner Kálmán árvaszéki elnökkel az élén az árvaszéki tisztikar, továbbá Németh István pénzügyigazgató vezetésével az igazgatási és számvéveségi tisztikar. Kilenc óra után a margitai vonat megérkezésével megjelentek Tichtner Gyula tb. főszolgabíróval élén a járási tisztikar, Kovács András a jegyzők egyesületi elnökének vezetésével a margitai járás jegyzői kara. A ravatal közelében foglaltak helyet az elhunyt körjegyző községekbe beérkezett küldöttek. Ott voltak a vámoslázi, szentlázári, berettyókirályi községek, továbbá a micskei jegyzőség a vedresábrányi körjegyzőség, Berettyóújfaló jegyzősége és a bályoki körjegyzőség küldöttei. Igen sok ismerőse és barátja lepte el ezen kívül a ravatal környékét. Ott voltak Markovits Manó esanádmegeyi főispán, Nyisztor Alajos, Balázsházy Iván, Gruden Jenő, Fráter Imre, dr. Molnár Imre, Barthos Adorján, Stachó Szevér, Vasady Lajos, Palalay Lajos, dr. Hoványi Gyula, dr. Lukács István, Millye Gyula, Jancsó Lajos stb. stb. A temetési szertartást Imrik S. Zoltán plébános végezte segédlettel. A kórházból az olasz plébániai templomba vitték a koporsót, ahol gyászistenisztelet volt. A templomból az olasz sirkertbe kísérték ki az elhunytat. A temetőben a beszéltetés után Kovács András a jegyzők egyesületének elnöke szép beszédben bucsuzott el Beöthy Ödöntől, úgy mint 25 éves kartáristól és mint jóbaráttól. A beszéd alatt mindenkinek könny csillogott a szemében. Ezután elhantolták a koporsót és elborították a szebbnél szebb koszorú özönével. A díszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata végezte nagy pontossággal.

* **Szent László szobrának tervezője Nagyváradon.** Tóth István, a jeles szobrász tegnap Nagyváradon időzött; Tóth tervezi azt a hatalmas lovasszobrot, mely gróf Széchenyi Miklós püspök intencióinak megfelelően a székesegyház előtt felállítva, egyik díszé lesz Nagyvárad városának. A jeles szobrász a szobor ügyében hosszasan értekezett gróf Széchenyi megyéspüspökkel és a káptalan több tagjával.

* **Lekiváncoznak a szobrok a színházról.** A városi mérnöki hivatal előterjesztést tett a városi tanácshoz, amelyben rámutat, hogy a színház homlokzatán levő timpanonban a szobrok megrepedeztek s lezuhanásuktól lehet félni, ami esetleg óriási katasztrófát idézhetne elő. Nehogy valami szerencsétlenség történjék, a mérnöki hivatal azonnal elrendelte a szobroknak a megerősítését. Az állásfoglalás költségével együtt 380 koronába kerül a szobrok megerősítése.

* **Egy városi tanácsos halála.** Antal Gyula budapesti tanácsos, a katonai ügyosztály vezetője, tegnap reggel meghalt budapesti lakásán. Az elhunyt negyvennyolc éves volt és huszonöt évet töltött a főváros szolgálatában.

* **Váltók a földön.** Tegnap reggel a Széchenyi-szálloda előtt Szilágyi Jánosné 3 darab kitöltött váltót talált, amelynek névértéke 7000 korona. A talált váltókat a rendőrszolgálat adta át megőrzés végett. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrkapitányi hivatalnál.

* **Szerencsétlenül járt gyermek.** Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap éjjel Sárádon Diós Imre gazda lakásában. Diós ugyanis állandóan töltve tartja vadászfegyverét, amely a falon szokott állni. A fegyver alatt van közvetlenül a gazda két kis gyermekének az ágya. Tegnap éjjel mikor a két gyermek aludt, a fegyver leesett és az egyik eső története elsült. A golyó a hároméves Irénke fejébe fúródott és azonnal megölte. A másik gyermek sértetlen maradt. A szerencsétlenség dolgában megindult a nyomozás.

* **Katonadráma a Vigadó mozgóban.** A Gaumont gyár nagyszerű újodóságai érkeztek és kerülnek bemutatásra a Vigadó mozgószínházban. Hatalmas sláger „A katonák” című három felvonásos dráma a katonai életből merítve, Holler Leó műve után. Híres művészek viszik a darabot, amely nagy sikert fog aratni. A nagyszerű műsorban több kagagató apróság szerepel még, a „Gaumont Híradó” pedig bemutatja a hét világeseményeit.

* **Összeütközött kocsik.** Tegnap délelőtt a Báthory-utcában Pogány János hentesmester kihordókocsija összeütközött egy falusi szekérrel. A szekér rudja keresztül fúródott a kocsiba fogott ló gyomrára. A kocsin és szekéren ülőknek semmi baja nem történt, ellenben Pogány János lóva rögtön megdőglött.

* **Grafikai kiállítás Nagyváradon.** Kitűnően rendezett grafikai kiállítás volt vasárnap Nagyváradon, a közs. polgári fiúiskola rajztermében, amely gazdagságával meglepte az óriási számban összegyűlt látogatókat. Délelőtt 10 órakor Zamann János, a Sennenfeld-nyomda művezetője, a szakkör elnöke, tartott csinos megnyitó beszédet, majd Kun Kornél budapesti szaktanár tartott elismerésre méltó szakelőadást, melyet a nagyszámú hallgató közönség lelkes tapsokkal honorált. A szakelőadás után Szűts Izsó ipariskolai igazgató szólalt fel és lelkes szavakban buzdította Nagyvárad nyomdászát a rajzolás terén való tovább fejlődésre. Ezután Zamann János szakkör elnök ismertette a levélfejszedésre beérkezett pályázatok feletti bírálatot s kiemelte a 3 díjat nyert munka előnyeit. Majd megköszönve a jelenlévőknek a kiállítás iránti érdeklődését, szép szavakban zárta be a szakelőadást. A nagyterem asztalait megtöltötték teljesen a helybeli nyomdák által kiállított nyomtatványok és a nyomdászati körébe tartozó egyéb dolgok, amelyek igazolták a nagyvárad kir. és könyvnyomdászati és könyvkötészeti fejlettségét. A terem egy részében voltak kiállítva a Kun Kornél által készített néhány nyomtatvány és egész sereg rajz. A pompás kiállítást délután is állandóan sokan látogatták.

* **A MÁV. és a Félix-fürdő.** Nagyvárad közönségének ama része, amely évek óta hiányát érezte annak, hogy október elseje után nincs megfelelő vonatközlekedés, amely lehetővé tenné a városi közönségnek, amely nincs abban a helyzetben, hogy a fürdőben lakják, dacára annak, hogy ott a legolcsóbb penzió-rendszer van október 1-től bevezetve, a Félix-fürdő valóban esodálatos gyógyhatású forrásait használhassa, most örömmel fogják fogadni a MÁV ama valóban üdvös intézkedéseit, hogy a Félix-fürdőből minden este egy külön vonatot indít Nagyváradra. Ezen naponta közlekedő különvonat beállítása következtében a Félix-fürdőbe Nagyváradról 4 órakor, vagy Várad-Velencéről 4 óra után a rendes belényesi vonaton lehet kiutazni. A nyár folyamán a belényesi vonatra vonatkozó felszállási tilalom, magától értetődik, megszűnt. A fürdő használatára elegendő idő áll rendelkezésre, mert a visszautazás, minthogy a rendes belényesi vonat már este 6 óra 37 perckor indul ezen új különvonaton történhetik, mely este 8 óra 02 perckor indul. Ugy a MÁV, mint a belényes-vaskövi vonat igazgatóságát ezen üdvös, a város gyógyulást kereső közönségére rendkívül fontossággal bíró intézkedésért, a legteljesebb elismerés illeti. A fürdő-kezelősége természetesen a legnagyobb előzékenységgel gondoskodik róla, hogy a fürdők mostantól fogva egész télen át is használhatók legyenek, a vendéglő üzemet fentartja, a fürdőpihenők, folyosók pedig állandóan fűtve vannak, úgy hogy a meghülés veszedelme teljesen kizártnak mondható. Hisszük is, hogy ezen kitűnő alkalmat a közönség tömegesen fel fogja használni és úgy a fürdőket, mint a vendéglőt is állandóan igénybe fogja venni.

x **Este van, este van,** kiki nyugalomban kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a Párisi Bazárból.

Kováts Kálmán

műasztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gőzgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és műbutorokat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

* **Felülfizetések:** A Katholikus Legényegylet szüreti mulatságán a következő felülfizetések voltak: dr. Lestyán Endre 10, Winkler Jozefa, Brém Lőrinc 10—10, P. Hencz Aurél, Sürger Bertalan, Pataky Arnold 5—5, Tátray Sándor 4, Lipsey Gyula 2, Rác Géza 1 K, Derekas Istvánné 80, Vass Ede, Merza Kálmán 60—60 fill. A szíves felülfizetőknek leghálásabb köszönetét nyilváníttja a Legényegylet előljárósága.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magukat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki Nagy Sándor férfi divatruha kereskedésében a Zöldfa-utcán, passagé-kapu mellett

x **Szöllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rác és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Ujhelyi Róza** nőikalap üzletét Rimánóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** úri- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **A városligeti kútháznál,** közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „Bartos harisnyája tartós.” Helyi és vidéki telefonszám 1359.

FLEGMAN

női-divat terme
kiváló szabásu
angol kosztümöt és francia
ruhát mérsékelt árakban
készít.

* **A tangó Nagyváradon.** Antalffy Margitka, a kitűnő táncnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, a mely most valóságos lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az ideai táncnői kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.) Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az Antalffy-táncintézet jogosult Nagyváradon tanítani. A bájos táncból különórák alatt lehet csak leekétni a nap bármely szakában.

x **Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban.** Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévként örvendő szabadkai női tambura zenekar **Kurina Mátyas** karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai: **Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Réchi Margi, Szűcs Annuska** és **Vég Micike** énekesnők. Kezdetek este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér **Kurina Mátyas** karmester.

x **Az erdélyi kereskedelmi és autómobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja autómobilokban, pneumatikokban, valamint az összes autómobil-felszerelési és szükségleti cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telephelyen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó autómobilok a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Értesítés.** Tisztelettel értesítjük a s. n. b. rendelőinket, hogy **Hatvany és Szentmiklóssy** szücsök beltagja, **Hatvany** hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szíves pártfogást kérünk **Hatvany és Szentmiklóssy** szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x **Iskola idényre** torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20—25 számig 2 korona, 26—28 számig 4 korona, 29—34 számig 5 korona. Fiu boksz cipő 35—39 számig 7 korona, női chevrou vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parri félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve **Feketénél**, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x **Tekintettel a rossz pénzvisszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár feyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzli himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2-40 kor. fél kilós próbadohoz 1-20 kor. Kapható: **Farkas István Apolló Drogeriájában** Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvsztyák 30 fillértől, továbbá fiu és leány írástáblái fehérneműk, iskolai lüszter és cloth könyvek, gyermek esőernyők, fiu sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50 fillértől, 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczi-ut 18.

x **Vörösbör!** Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés **csemege-szöllő**; kitűnő peesenyé és **pezsgőborok**; **kőbányai** maláta és szalon **sörök**, **MERTZ NANDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Meghódította a hölgyeket** MILE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők
teljes fiu kelengyék legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpaddal néikül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

viszgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

**Egy jó házból való fiu
tanulóul
felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.**

Irsai Dezső

(a Flegman-cég volt főszabásza)

női divat-terme

Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.

Legfinomabb izlésű kelmék és
hozzávalók. Elsőrendű kivitel.
Szolid árak! Szolid árak!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedd: Támlásszék 10.
Szerda: Támlásszék 10.
Csütörtök: Cigányprimás.
Péntek: Gyimesi vadvirág.
Szombat: Faun.

Támlásszék 10. Megjött a várva-várt kasszadarab: ebbe lehetne összefoglalni a Támlásszék 10 kritikáját a legrövidebben. Annyi silány darab és anyagilag még silányabb eredményű előadás után végre került táblás-ház a Szigligeti színházban is. A Támlásszék 10, ez a mindenféle kacagató trükkkel tele, spékelt énekes vigjáték tette meg a csudát, csalta ismét színházba a közönséget. Nem is mindennapi dolog: a darab a nézőtérre kezdődik. Igaz, hogy a gondolat a Peleskei Nótárius óta nálunk nem új, de a francia vigjátékban mégis ellenállhatlan komikum erejével hatott. Ami aztán tovább a színpadon történik, az a legraffináltabban összeszedett helyzet komikum. Fejük tetejére állított helyzetek kergetik egymást össze-vissza, minden magasabb irodalmi cél vagy érték nélkül, csak azért, hogy a nézőt megnevettessék. Ezt a célt a Támlásszék 10 el is éri; még kissé vaskosabb tréfái sem ötlenek fel nagyon a burlesz komikus leple alatt. Nem lehet kritikát írni a darabról, mert irodalmi értéke nulla; de nevetni lehet rajta fél nyolektől tizig, ez pedig ilyen szomorú világban elég.

Az előadás általában jó volt, még akkor is, mikor a közönség derültsége át ragadt a szereplőkre. Sik Rezső, Tompa Béla, Gróf László, Pogány Janka, Kerényi Irén sokban hozzájárultak a sikerhez. Jelentékenyen fejlődött Szentgyörgyi Márta szubrett-szerepben, ha így halad, rövidesen kitűnően be fog válni második szerepkörében is. Medgyaszai nem sokat tudott a sze-

repéből s ezzel a kevéssel is fölötte mérsekeltlen brillirozott. Lehetetlen végül két szót nem írni Tompa és Kerényi Irén apacstancáról: ordináre és botrányos volt. Csodáljuk, hogy éppen a társulatnak ez a két jeles tagja nem szégyelt ilyen vásárinál is alantasabb produkeióval kiállani.

A Gyimesi vadvirág. Abból az őszinte és meleg sikerből kiindulva, amelyet a közelmúlt napokban a Szigligeti-színház színpadán a Gyimesi vadvirág reprize aratott, a színház igazgatósága, e hét péntekjére újból műsorra tűzte ezt a pompás népszínművet, amelynek fő női szerepét Kállay Jolán játssza.

Az ifjúsági előadás. A színház első ideai ifjúsági előadását e hét szombatjára tervezte. Az izraelita ünnepekre tekintettel azonban az első ifjúsági előadást, amely alkalommal Rostand Cyránója kerül színpadra e hó 30-án délután 3 órakor tartják.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém a mélyen tisztelt hölgyközönség b. tudomására hozni, hogy az

őszi és téli legújabb kaplapformák megérkeztek.

Továbbá a legszebb és legújabb divatu to'ak. - Ugy szintén átfőrmázásokat jutányos árban elvállalok.

Tisztelettel

M. WEISZMANN JULISKA
Nagyvárad, Bajza-utca 7. sz.

REPORTÁZ

A DTE veresége.

NAC-DTE = 4: 0.

A NAC és DTE találkozása a bajnoki mérkőzések legkeményebb és legizgalmasabb mecese szokott lenni. Az idén a DTE megerősödve, NAC Nyul jeles centerhalf távollétében kissé handicapelve jelent meg a versenyen, annál szebb az a nagy győzelem, mellyel a trémázó közönséget meglepte. Még sohasem verte a NAC ily könnyen és ily abszolút fölényrel a DTE-t, mint ez alkalommal, ami azt igazolja, hogy az ugyszólván gyermekkorát élő nagyváradai footballsport végleg fölébe kerekedett a debreceninek, amely már több mint egy évtizedes multtal bír.

Az érdekes meccs, melyet a bíró krízis hátráltatott, szagatatottan indult a sok szélrugás miatt, a játék később jött sodrába.

Eleinte a DTE veszélyesnek látszott, de a NAC játékanak szép harmoniája mindinkább érvényre jutott. Sok lövés ment ugyan a kapura, de a félidő végén egy goalt, a Strasser szépen kidolgozott goalját hozta.

Szünet után teljesen tulerőre kapott a NAC. A második félidő is a máskor oly heves finis a debreceni kapu lavinászerű lövésével telt el. Dobler még 3 goalt volt kénytelen beengedni. A goalok közül Strasser ketőt, Katona és Kürschner egyet-egyet lőttek. Kiténtek még Radicz, Döme, Kovács, Bráhm,

Roediger. A NAC általában remek összáttékkal dolgozott, míg a DTE csatársora egész tehetetlen volt, a váradi kapura lövés is alig ment. Ha a NAC kissé goalképesebb, ugyveri a DTE-t, mint egy másodrangú csapatot.

Középszerü szükség-bíró volt Kertész, a monori sportegyletből, ki inkább Debrecent pártolta.

Előzőleg a NAC II. és a NAC ifjúsági csapata játszott szép stylben. Előbbi csapat győzött 2: 0 arányban.

IRODALOM

Uj Idők. Bíró Lajos új társadalmi renyét, A szentlélek lovagját találjuk az Uj Idők élén, amely e heti számában közli még Heltai Jenő elbeszélését: a Vörös pillangót. A lipcei csata századik évfordulója alkalomával közli a lap Seres László tanulmányát: a Népek csatáját, a cikket több egykori kép disziti. Farkas Pál folytatja Ernesto Biaska címmel regényes cikk-sorozatát, amelyben egy régi emigráns följegyzéseit adja közre. Gombaszögi Frida színházi csevegése, Gábor József novellája, cikk a budapesti modell-vásárról. Falu Tamás és Havas István verse egészíti ki a lap szövegrészét. A képek közül kiemeljük az új berlini meseketről készült képsorozatot, a színházi képeket. Mühlbeck Károly tréfás rajzait.

MULATSÁG

A Katholikus Legényegylet szüreti mulatsága.

Minden izében pompásan sikerült szüreti mulatságot rendezett a helybeli Kath. Legényegylet. Igen intelligens közönség jelent meg és színültig megtöltötte a Legényegylet tágas nagytermét, melyben a hajnali órákig fesztelen jó kedv, igazi családias derüs hangulat honolt. A rendezőség hetek óta tartó buzgólkodása és fáradozása ugyerkölcsileg, mint anyagilag honorálva lett s most, amikor a legkellemesebb emlékekkel gondolunk vissza erre a kedves és felejthetetlen mulatságra, nem mulaszthatjuk el, hogy ki ne fejezzük azon szívből fakadó meggyőződésünket, miszerint a Legényegylet falai között elfelejtjük az élet nehéz fadaradalmait, mint egy meghitt boldog család kör meleg tüzhelyénél.

A mulatságot egy pompás műsor előzte meg, melynek fénypontja az ujonan kinevezett elnöknek, dr. Lestyán Endre újvárosi plébánosnak beköszöntője volt. Az egyleti zenekar sikerült megnyitója után lépett föl a pódiumra s lelkes, szívből fakadó szeretettel mondta el elnöki beköszöntőjét. A nagyhatású beszéd teljesen lekötötte a jelen voltak figyelmét s percekig zugott a taps és éljenzés.

Utána Rottensteiner József, Völgyi Gyula, ifj. Dobozy János és Barza József kvartettet adtak elő, igen szép sikerrel, mely után 12 ifju tett fogadást, mint ujonnan belépő tagok, hogy az egylet eszméjéhez, zászlájához mindig hűek maradnak. Most a zenekar és dalárda együttesen adott elő egy dalmüt, mely az elnöki beköszöntő után a legszebb pontok egyike volt. Látszik, hogy a két karvezető vállalva igyekszik a zene és ének terén az ifjúságnak minél nagyobb és művésziesebb kiképzést adni s az is látszik, hogy a tagok ambícióval, kitartással igyekeznek tanulni. Sok ily sikert kívánunk nekik.

Az esküdtzéki reform.

Budapest, október 20.

A bizottsági tárgyaláson felszólaltak Darvay Fülöp, Jakabffy, Balog Jenő, Blanár Béla, Kenedi Géza, Nemes Zsigmond, Major, Vadász Lípót. Az ülést holnap folytatják.

Szerbia meghátrált.

Bécs, okt. 20.

Késő délutáni órákban Joanovits bécsi szerb követ közölte a monarchia külügyminisztériumával kormánya választát. Eszerint Szerbia meghátrált. A szerb csapatok parancsot kaptak, hogy 48 óra alatt vonuljanak ki a megszállt albán területről.

Izabella főhercegnő Budapesten.

Budapest, okt. 20.

Izabella főhercegnő szombat délután Budapestre érkezett és a Ritz-szállóban szállt meg, ahol az Eötvös-téri frontot foglalta el. A főhercegnő este kilenc órakor a bécsi gyorsvonattal kisérétével együtt elutazott.

Agyonított orosz kém.

Lemberg, okt. 20.

A tegnap reggeli vonattal Volociszkába érkezett egy parasztruhás ember. Az ember messzelátóval nézte a Volociszka környékén lévő katonai épületeket, a pályaudvart a vámhivatal épületét és azután mindezeket lefényképezte. Mikor a csendőrök le akarták tartóztatni az idegen elmenekült és föl akart ugrani a Podvolociszkába menő vonatra. A csendőrök többször rálöttek, mire ő is revolverlövésekkel felelt. Egy golyó az idegent megsebesítette és mikor látta, hogy már nem menekülhet, agyonlötötte magát. Mire a csendőrök oda értek, már halott volt. Nem találtak nála semmiféle írást, a melyből kilétét meg lehetett volna állapítani. De találtak nála orosz pénzt, fényképező készülékeket és megállapították, hogy áruhában volt és parókát viselt. Mindebből azt következtetik, hogy az illető orosz kém volt.

Sztrájk egy gyárban.

Szeged, okt. 20.

Wimmer Fülöp kendergyáros kikapta egy munkása kezéből a Népszavát és összetépte. A 130 munkás, akik a gyárban dolgoznak, sztrájkba léptek, mert a renitens munkást a gyáros elbocsátotta. Most állandóan csendőrök őrzik a gyárat.

Két középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak
fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomdában.

Ercsey Lajos, mint balkáni hirlaptudósító igen sikerült kuplékat adott elő s végül a dalárda ropogós ütemű bordala fokozta a hangulatot a tánc megkezdéséhez s Hamza Jenő zenekara a késő hajnali órákig húzta a talpalát valót. Közben szép leányok, kedves, ellenállhatlan mosollyal kínálták a szőlőt, levelezőlapot, tombolajegyet. A tombolanyeremény a hagyományos nyeles volt, melyet Haláti Ferdinánd nyert meg. Ajándékokat is kaptak Koszta Juliska, mint aki legtöbb levelezőlapot kapott és eladott, egy szép cukortartót és virágvázát.

Marcscsiek Etelka, legtöbb tombolajegyet adott el, egy szép kinazüst kenyérkosarat. Torszin Linuska legtöbb szőlőt adott el, egy szép szobrot, mely egy olvasó kis bábát ábrázol.

A jelen voltak közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk:

Asszonyok: Vigyikán Gy.-né, Gábor Gy.-né, Balázs A.-né, özv. Szala Gézáné, Szálku F.-né, Szatmári R.-né, Dobay Imréné, Bakos S.-né, Merza Kálmáné, Kassay Istvánné, Molnár F.-né, Papp Jánosné, Péntes Ambrusné, Nagy Gáborné, özv. Koszta Tivadarné, Kóta Lajosné, Rácz Zoltáné, Ürögdi Bérniné, Mokos Sándorné, Bendsa Mihályné, Kiss Józsefné, Ács Gyuláné, Maludy Jánosné, Teleky Sándorné, Kiss Gyuláné, Oláh Andrásné, Nagy Sándorné, Jakab Pálné, Erdélyi Józsefné, Tomázy Jánosné, Csizmadia G.-né, Tógyer F.-né, Török Sándorné, Bocsok Tamásné, Bodnár Mihályné, Bálint Dénesné, Csete I.-né, Nagy D.-né, Argyelán I.-né, Varga Istvánné, Juhász Gyuláné, Tinkó Jánosné, Faur F.-né, Nagy L.-né, Péntes L.-né, Bokor Mártonné, ifj. Szabó Lajosné, Csapek F.-né, özv. Szilágyi R.-né, Kercselics R.-né, Tarján Gáborné, Némethi S.-né, Zsiga F.-né, Ványa J.-né, Góza Mihályné, Torszin Elekne, Dobi Istvánné, Bálint Dénesné, Szene Józsefné, özv. Kádas J.-né, Vass Edéné, Derekesi Istvánné, Balogh J.-né, Propp J.-né, özv. Argyelán J.-né, Öveges Jánosné, özv. Szász Józsefné, Csóga Jánosné, Hrubos Györgyné, Holubák K.-né, Rocska J.-né, Marosán J.-né, Szabó Lajosné, Sendlinger Gy.-né, Szvoka Lászlóné, Kőteles M.-né, Tóth Sándorné, Kelemen A.-né, Katona Józsefné, Marcscsiek J.-né stb.

Leányok: Bendzsú Mariska, Kiss Gizella, Liver Justinka, Kiss Margit, Sári Erzsike, Nagy Vilma, Jakab Gizella, Góza Ilus, Tomázy Gizella, Torszin Ilus, Csizmadia Erzsike és Margit, Dobi Erzsike, Tógyer Zsuzsika, Vass Mariska, Bálint Ilus, Török Erzsike, Cencz Flórika és Mariska, Bocsok Róza, Kádas Etelka, Derekesi Rózsika, Csete Rózsika és Juliska, Balogh Mariska, Muhari Mariska, Kovács Ilonka, Propp Mariska, Nagy Piroška, Argyelán Etelka és Mariska, Szász Mariska és Piroška, Tótorán Piroška és Annuska, Csógán Juliska, Tinkó Leontin, Hrubos Juliska, Faur Teréz, Holubák Vilma, Nagy Mariska, Arnóczky Margit, Rocska Karolin, Péntes Juliska, Marosán Erzsike, Bokor Emilia, Szabó Ilonka, Haláti Etel, Novi Antóni és Mariska, Sendlinger Terusba, Csapek Irén és Olga, Szarka Etelka, Szilágyi Berta, Kőteles Etelka, Invéd Krisztina, Sándor Mariska, Kercselics Malvin, Tarján Margit, Kelemen Margit és Erzsike, Némethi Mariska, Katona Juliska és Nina, Gombos Márta, Marcscsiek Etelka, Ványa Piroška, Papp Juliska, Péntes Margit, Vigyikán Mariska, Csábos Berta, Balázs Ilona, Szala Erzsike, Szálku Ilonka, Szatmári Juliska, Dobray Erzsike, Bakos Bözsi, Kassay Mici, Kovács Anna, Nagy Erzsike, Koszta Juliska, Ráta Irma, Árvay Irénke stb.

TÁVIRÁTOK

Kifosztott élesdi utas.

Budapest, okt. 20.

Élesdről gyorsvonaton utazott Budapestre Szücs Aladár. Egyszerre hirtelen elszédült s mikor Szolnokon felébredt, 500 koronája hiányzott zsebéből. Kloroformos rablók altatták el. Feljelentését még Szolnokon megtette s most keresik a vakmerő rablókat.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.38
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.24
Októberi rozs	— — —	7.94
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.78
Októberi zab	— — —	7.27
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.52
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.37

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	817.50
Osztrák hitelrészvény	—	623.—
4%-os koronajár-idék	—	80.05
Osztr. magy. államv.	—	689.50
Jelzálogbank	— — —	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.—
Hazai bank	— — —	276.—
Magyar bank	— — —	542.—
Keresk. bank	— — —	3722.—
Rimamurányi	— — —	681.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	746.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1025.—
Közúti vasut	— — —	633.50
Városi villamos	— — —	385.50
Adria	— — —	577.—
Atlantika	— — —	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ha nincs megelegetve szobájával, mert drága vagy rossz-szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmas és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Szőlőbirtokos urak figyelmébe!

Mielőtt

borsajtó

szükségeit beszerznék ne mulasztásuk el dusan felszerelt raktárunkat megtekinteni, a hol saját gyártmányu

vas álványos borsajtóink

többféle kivitelben előnyös árak mellett szerezhetők be.

Ruff Testvérek

lakatos és gazdasági gép műhelye.

Lukács György-u. 26.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) birtoklása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságú pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fél értékű tárgyait saját zárja alatt, ön maga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Tüzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né
elsőrangú fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbrangú különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz. Telefon 85. sz.

„AGRICOLA“

Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Temesvár.

Folyósított: törlesztéses jelzálogkölcsönöket I., II. helyre ingatlanokra és városi bérházakra.

Tisztviselői kölcsönöket olcsó kamattal. Iparvállalatok finanszírozását elvállalja.

Elvállalja ingatlanok parcellázását és az ehhez szükséges tőkét megszerzi

Hosszabb hitelt szállít mindenféle mezőgazdasági vetőmagot, gazdasági, ipari gépeket és technikai cikkeket.

Megbizásból keres megvételre különféle nagyságú bérleteket és mezőgazdasági ingatlanokat s kitermelésre alkalmas erdőket.

Kérjen ajánlatot!

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

8 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikulók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, úgymint:
disz- és igás-szerszámot, nyerges és versenyostorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdizsesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Adriai Biztosító Társulat.

Alapított: 1838. évben.

Magyarországi igazgatóság:

Budapest, Váci-u. 20

Intézetünk elfogad a legjutányosabb feltételek mellett biztosításokat

tűz, villám és robbanási károk ellen

továbbá, tűz, villám és robbanás okozta bérvesztések, valamint

betöréses-lopás és rablás ellen,

nemkülönböztetve köti biztosításokat a vizen és szárazon történhető

szállítási károk ellen és üvegbiztosításokat.

Ugyancsak köti:

életbiztosításokat

különléle módzatok szerint és pedig tőkéket és járadékokat, melyek vagy a biztosított életbenlétekor vagy halála után fizetendő, kiházasítási biztosításokat stb. — Azonkívül elfogad az intézetünk által alapított Deli jég és viszontbiztosító társaság részére

jégverés elleni

és a Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság részére mindenféle baleset és szavatosság elleni biztosításokat és automobil szavatossági biztosításokat. Ezirányú mindenmű felvitagossal készséggel szolgál

az intézet főügynöksége:

**az Ujvárosi
Takarék-pénztár
Részv.-társ.**

Nagyvárad, Szent László-tér 5. sz. (Kovács ház.)

Városi, megyei és interurban

telefonszám 994.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesítem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét**

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hiyásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kalvaria-utcán egy üres telek eladó.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, pipereszappant, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeket a legjobból a legjobbakat olesóbban a legolesóbbnak akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszert és háztartási értesítőket» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállítja

Wagner „Hangszer-Király“

Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

A milánói, párisi és londoni kiállításokon az első díjjal kitüntetve.

Hegedű, 16 drb. felszereléssel 12 korona.

Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.

Kétsoros hangverseny harmonika 25 korona.

Beszélőgép, hatalmas hang 40 korona.

Csodaréztrombita, erős, 6 korona.

Varrásfuvola, ajándékkal 4 korona.

Javítási szakműhelyek!

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljünk

a „Wagner“ névre a 15. házszámra.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

**sírkőraktára és
köfaragó telepe**

Nagyvárad

Rákóczi-u. 20.

A jó bornak

nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötő saját termései borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Melocco Péter cementárugár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbelétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

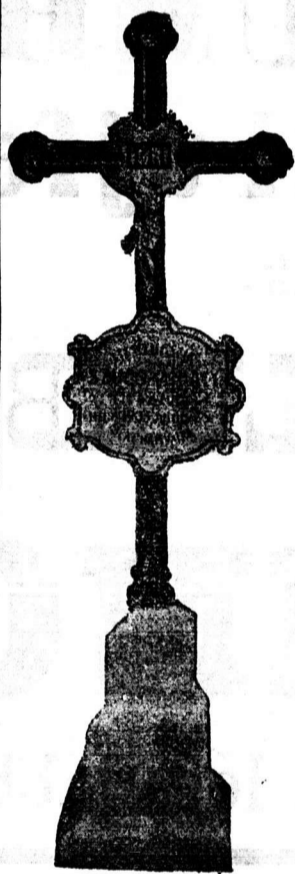
Üzlet áthelyezés a Hungária cipőgyár

r.-t.

(ezelőtt Moskovits Farkas és Tsa.)

Bémer-téri fiók üzletét

október 1-én ugyan-csak azon házba, Rákóczi-uti részén levő **Ujhelyi-féle** női kalap üzlethelyiségbe helyezte át.

Olcsó és szép sirtörzsek

cement alappal fejfák, sirtáblák domborura préselt betűkkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére lakatosoknál
Teleky-u. 45.

NYÍLYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen

megnagyobbítva áthelyezni:
Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám alá, ahol ezentúl mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elcigitetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőkönközségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentúl minden hónapban egy **ingyen bevásárlási napot rendezünk.**

Minthogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszüke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhóvá, ingyen és bérmentve megküldünk. Címünk: Parfumerie „Hez“ illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott **JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Kapható Nagy-Váradon: Farkas István és Darvas István drogeriájban.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Alapítva 1893. **Freund Benjámín** Alapítva 1293.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut. Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerneműket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos

Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tüzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Jenny Jerő

órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Deutsch Simon
bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjeleneik.

Petry Á. Pád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakkereseti javítása elfogadjatik.

Uj keztyűs és sérvkötő készítő!

Keztyűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készittetnek. Bál i keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölk. **Ruganyos sérvkötők 4 korona.**
HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Mielőtt gramofon lemezt vesz,
Hallgassa meg a

COLUMBIA lemez

szenzációs őszi újfelveveteleik,

a legtökéletesebbek és a legjobbak.

Király Ernő csak **COLUMBIA** lemezen énekel.

Kapható
kizárólag

LŐRINCZ cégnél
Bémer-tér.

Telefon 12-68.

Kérje a legújabb lemez jegyzéket.

Eredeti

Meteor kályhák,
kályhatalcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
házhoz szállitva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.